Nr. 77 Neue Jüdische Zeitung.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדן
מאנטאג:
אונד דאנערסטאג.

פרענומעראציאנס-פרייז:
נאנציעהריג 6 גולדען — קר.
האלבעהריג 3 „ — „
פיערטעלעהריג 1 „ 50 „

דיא רעדאקציאן
אונד אדמינים־טראציאן
בעפינדען זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest.

פרענומעראציאנס־פרייז:
פיר אין אויסלאנד
נאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלבעהריג 3 „ 50 „
פיערטעלעהריג 1 „ 75 „

ב"ה בודאפעסט יו"ד תמוז

פרענומעראציאנס-פרייז: נאנציעהריג 6 גולדען — האלבעריג 3 גולדען — פיערטעלעהריג 1 גולדען 50 קרייצער.

Budapest, Donnerstag 10. Juli 1884. שנת תרמ"ד לפ"ק.

דיא לאנדעסקאנצלייא אונד ברידער פאפפער.

וועהרענד דער רעפעצען לאנדעסאנסוואהלען האט דאס גראס דער יידישען וועהלער זא זעהר צור רעגערונג געהאלטען, דאס פאן דער נעמעס־סינען אפפאזיציאן אידר דאר־בער דיא שווערס־טען פארווירפען נעמאכט ו

אום דיא אויזאכע דעם נעשעפטעגען צו ערקונדען אונד פיר. דען דען אין דען לעפצטען צייגען לייפענדען קריז. וויא ער גור מיהוס נאך דיא אונען אָפּזען הלם אונד זיך אבסיהט, דען דאסס אנצושליעסען. דיא בעדעמ אין אנסס דער צווייטע שאפסער הינטער איהם. קריז עצהלט נאך אין קורצען אבנעריססענען אד־סוגען, וואס איהם נעשעהען אונד ניבא זיינע מיטהונג וועלא אים קרייז דער איהן בעוואונדערנדען אונד אנשטוינענדען קאפיערען ארף. נאך 3 אאנען צאנען פישער דען קאפיר דעם אללאשי ארם דער סחיין: הערזוהר וואורדע דיא איראבע דעם ראאהזולם איסנתללט. דיעזער מארדע וואר דער שווא־נע דעם אנטסטיסען נעוא אנאדי. הער אין עטסס, הער אין אנטסטעס! דיא וואהל קאנן ניכס שווער פאללען.

לאטטא־ציעהונג פאם 5 יולי.

בודאפעסט	52	76	57	70	51
ליביץ	71	20	73	38	18
טריעסט	71	21	37	80	77

פראנטווארטליכער רעדאקטור:
יקותיא הלוי לעדערער.

פרענומעראציאנס־איינלאדונג.

מיט 1־טען יולי בעגינאנען וויר אין נייעס אבאנע־מענט. וויר ערזוכען האפליכסט דיעיגענען הערען אבאנ־נענטען, דערען פרענומעראציאן מיט 1־טען יולי צו ערנעו נייג. — (וויא דיעס אויף דער אדרעסבליאט דיעסליך צו ערזעהען איזט.) אוידיר פרענומעראציאן זאפארט צו קרעכיר. דיאיגיגען הערען, זו לגן מיט דער נעבהר אים רעכשטאנד ינד, הערדען ערזוכט, דען בטראג אבגעמאלט איינצוזענדען.

כאנכורז.

אין דער נעפערענצען געמיינע איזט דיא שטעללע איינעס פארצינסיכן, נעאבטען בעל הבית וקורא, שיחט ובדק מומחה מיט איינעם יעהר־ליכען נעהאלט פאן 400 פלי נאצצער שחיט. ואמ־ראלוואדנונג אונד עמאיינמענטע ביז ר״ה אלול הבע״ל צו בעזעצען. בעזוויבער. וועלכע אים בעזיטצע פאן כבלות פאן אינערכאנונגען ארטראדאקסע רבנים ינד. וואללען דיעזעלבע אן דען נעפערטע־מען פארשאנאר ינדענן. נור דען אקעגעפרטען ווערדען דיא שפעזען נעפערטעט.

פה באניאדה. ר״ה תמוז תרמ״ד לפ״ק.
דער פארשאנד דער איזר׳ ארטה. נעמיינע פ״לים מיטגער. פראזעס.

נעשעפטסבעריכט

דער לעפצטען וואכע.

נעטרייד־נעשעפט. פאן ווייצען וואור־דען 100,000 מעטער־צענטנער זום פרייז פאן 9.60 בין 10.40 נולדן.

קארן 8.40 — 8.65 נולדען.

נערסטע פוטטערוואארע 7.80 — 8.40 נול. מאלצ־וואארע 8.75 — 9.50 נול.

האפער 7.90 — 8.10 נול.

קוקורוץ 6.50 — 6.55 נולד

רעפס קאהל 13.60 — 13.95 נולדן.

רעפסקוכען 6.10 נול.

ריבאל האפעלם האפעניס — 41 נול. פר. 100 קילאגראמם.

מאהן, נרוויער — 27 נול. בלויער נול. 30 — 31.00

קיממעל 28 — 29 נול.

אנבר־וויקען — — נול.

וואכס ראגוויר 72 — 74 נולד.

קנאפפערן אונגארישע פרימא 17.50 — 19 נולדען.

וויינשטיין — 50. — 67 נו. יע נאך קוואליטעט.

ערד־עפפעל לעטר 100 קילאגראמם 2.40 — 2.60 נולדען.

האניג נעלייטערטער 33 — 34.00 נול.

צוקערשקען. נראסע פלומען — 50. פל. פר־בישע 17.40 פל. אב בודאפעסט.

צוקערשקענמאס (לקוואר) פלאוזאנישער — 24. — 26 נולדען.

מעהל־סייטע פר באללען צו 100 קילאגראמם אב בודאפעסט, נוט:

8½	8	7	6	5	4	3	2	1	0
12.80	13	60	14.00	14.70	15.20	15.80	16.40	17.30	17.80	18,30

נולדען.

קליע סייטע 4.90 נול. נראבע 4.40 נול.

שפיריטוס. ראהוואארע אן אפזענגע 28.25 — — ען נראס 28.75 פל. אין קאנוס — 29.25 — — פל. פרים־העפטע־שפיריטוס 33.00 — 33.25. אפזיאר 30.50 — 30.75 פל פר 10000 ליטער־פרעצענט. אהנע פאס. ערסטע קאפסעל.

פעטראלעום אמפעריקאנישע אונפעראללעס 24.00 נור. פר 100 קילא.

אונטלישס (חלב) 46,50 — 47,50 נול.

שפעצעריי־וואארען. צוקער אפזיאר 42.50 פל. פעלים 39.00 פל. מילע 37.00 פל. ווייפעל־צוקער 42.00 נול.

הילזענפרוכטע: נראסע ווייסע באהנען 9.00 — 9.50 פל. בריינע באהנען 9.50 בין 10.00 פל. צוויבעלן 10.75 — 11.50 פל. נעשאפטע 6.50 — 7.00 פל. ערבסן 9.00 — 11.00 פל. נעשעלטע 14.50. לינזען 9,00 — 18.00 פל׳ יע נאך קוואליטעט. הייזע 7.00 פל. הירזעבריין 12.50 — 13.50 פל. (אללעס פר 100 קילאגר.)

חיים ע. ווייס נאשיריז פיר פאאר אונגארישע קוט הייסע 100 — 108 נול. אבסקרוישע פראקזיע 114 — 110 נול׳ יאפסייטע 10.00 — 14.50 נול׳ — קאלב־פלעלע אהנע קאפסע 220 — 225 נול. פר׳ סה 56 קילא.

קאלב־פלעלע, ברוינע 445 — 465 נולד. נע־נערבסע 350 — 385 נולד.

שאפ־פלעלע, אין פארינער וואכע דאורדען 10000 שטיק פרעשיריזענע נאשטנגען פרעקוטס. אונד צוואר דייששוואללעע 10.00 — 4.10 נול. דאס פאאר; פרעכיעע אונד נולנאיישע 1.25 — 1.30 נול׳ פר׳ 100 שטיק; טיר־קישע אונד באסנישע 35 — 36 נולד. — באנאטער צע איא 28,27 פל. — אללעס פר׳ 56 קילא.

וויכטיג פיר ליידענדע.

ברוכבאנד מיט ברוכשיטצער.

אונשעטצבאר נינסטע ערפינדונג.

דיעזעס ברוכבאנד איזט נאך איינעם אונזעריר בע דיהמעסטען בריוועזן, דערן פראפעסאר דר׳ קעזם ארסק דעראאט קאנשטיאדעס. דאס זיך דאסזעלבע נאנזן דעם קאפיטר אנשטעזט אונד קאנן דיא פעלאאסט נאנזן נאך לאנגן, דיכטיגנ אונד נאאסט מיט בעקוועמל בעיים נעפאאסט ווערדען. דיעזעס ברוכבאנד איזט מיט איינעם ברוכשיטצער פרעזעהען. וועלכער אויף דען קאפיטר, דורשזוגלעך אבער אויף דען בוך איינע אנגענעהמע קוהלונגען ווירקונג איבט. ווארזוך דער קאפיטר, וויא אר דער בוך בעיים נין אין שווייס נעראאטען אונד דארטר פאס נעזונדהייטסשאדען אויס אלס אונשעטצבארסטע ריסיגונג נעגאנגען ווערדען קאנן.

דר. ברוכשטצער שטעט נעם אללען דען בוך פאר שווייס, אונדערן הלם אויף פאר ברוכבאנדע ולכסט דען שווייס פרייז.

פרייז:

הערדען. אדער דאמען־ברוכבאנד:

אינזיטיג . . . 5 פל. | צווייטיג . . . 10 פל.

צו האבען נור בייא דער

ערסטען בודאפעסטער בארגאראנז־פאבריק.

נידערלאגע: קאלווינפלאטץ 2.

בעשטללונגען אום דער פראזווינ ווערדען אויף דאס פעקטליכסטע עפפעקטואירט.

בודאפעסטער בארזענכורזע פאם 5. יולי.

קר׳	פל׳	לאזע.
125	75	1854ער 4 פרעצענטיגע שטאאטסלאזע . . .
135	25	1860ער „ נאטצע לאזע . . .
145	25	1860ער „ האלבע „ . . .
169	00	1864ער שטאאטסלאזע צו 100 נולדען
168	50	1864ער „ צו 50 „
175	75	קרעדיטלאזע . . . . .
116	50	הונגאר־דאמסטיפטארטס־לאזע . . . .
114	70	אונגאר. פרעמיע־לאזע צו 100 נולדען
116	80	„ האלבע צו 50 נולדען . . . .
115	20	פרייבורגער־לאזע . . . . .
128	00	וויינער קרעדיטנאל . . . . .
130	—	פרעמסטער צו 100 נולדען . . . .
37	—	קאמע רענזענשטיינע . . . . .
21	00	פרינקען . . . . .
19	00	אינסברוקער . . . . .
42	25	פלאר־ „ צו 40 נולדען . . . .
19	50	קעזלערווייטש „ 10 „ . . . .
17	50	קראקויער „ 20 „ . . . .
44	5	טזענער „ 40 „ . . . .
38	25	מאלאסס „ 40 „ . . . .
19	00	רודאלפס „ 10 „ . . . .
55	—	סאלם „ 40 „ . . . .
23	50	וואלצווגער „ 20 „ . . . .
48	75	סט. נענאאס „ 40 „ . . . .
23	—	סאאיס־וויר „ 20 „ . . . .
29	—	וואלדשטיין „ 20 „ . . . .
38	60	ווינדישגרעץ „ 20 „ . . . .
23	50	לאשאכער לאזע „ 20 „ . . . .

קר׳	פל׳	ווערטה־פאפיערע.
—	92	אונגארישע נאלדרענטע . . . . .
88	90	אונגארישע מאפיער־רענטע . . . . .
101	10	אונגארישע נרונדענטלאסטונגען . . . .
101	50	עטפטער־נאמאטר . . . . .
101	25	וויקזענבורגישע . . . . .
—	100	נאלדיגע . . . . .
—	101	בוקאוויגער . . . . .
142	50	אונגארישע אייזענבאהן־אלעהען . . .
98	5	וויינצעהענס־אבלאזונגס־אבלאזמאנען
		פפאנדבריעע דער אונגארישען באדענקרע.
101	75	רים־אנשאלט צו 5½ פרעצענט . . . .
101	50	דעפפעא דער אונג. הייפאאטס־באנק צו 4½%
101	50	דעפפעא אללגעמ. בודאפעסטער צו 4½%
98	25	דעפפעא צו 5 פרעצענט . . . . .
98	50	דער אונגארישע־נאליגיגען . . . . .
—	97	דער נאדהאפפסבאהן . . . . .
297	30	אפפערגיגיגע קרעדיט־אקציען . . . .
297	75	אונגארישע קרעדיט־אקציען . . . . .
32	00	פרעבישע 3% אלעהען . . . . .
		נעלד־קורזע.
—	100	וולבעי־אשיא . . . . .
5	76	דוקאטען . . . . .
		אפפערגיגיגע־אונגארישע 8־נולדען־נאלד־
9.66		שטיק (20 פראנקס) . . . . .
9.93		נאפאלעאנאר . . . . .
59.50		דייטשע ריישסבאנקנאטען . . . . .
11.92		20פראנק־שטיקע . . . . .
1.22		רוסישע אפפערגיגיגע . . . . .

פרוכטפרייזע דער קארנהאללע פאם 5. יולי.

אב׳ נאכאנד	פרייזע	מער 100 קילאגראמם
אום נאכאנד	קארן	8.40 — 8.70
	נערסטע מאלץ	9.70 — 8.70
	נערסטע פוטטער	8.40 — 8.
	האפער	8.15 — 8.00
	אנדערע	6.55 — 6.50
	הייזע האפער	6.50 — 6.45
		7.90 — 7.50
		מער פר׳ 100 קיל׳
צו נאכאנד	ווייצען	—
	„	9.95
	„	9.96
	קוקורוץ	6.58
	נערסטע	—
	האפער	6.73
	„	6.74
	רעפס	13.63

אב׳ נאכאנד	הילזענפרוכטע	מין	בין
אום נאכאנד	פיאלען	8.50	10.00
	צווינגענאנען	11.00	11.50
	לינזען	12.00	18.—
	ערבזען	9.50	12.00
	הירזעבריין וואסס זאק	11.50	12.00
	מאהן, נרייער 72 פל., בלוי	27.—	31.—
	האנזאטאטען	12.75	13 —
	ראה־שפיריטוס 28,00 נולדען		
	שפיריטוס, פרעמפטפעגוו. 32,25 נול.		

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer

Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.

דעם צווייטען שטייגביגעל ניכט ערדרייכען קאָננטע. בייא דיעזען בעמיהונגען מאַכטע דער אונגליקליכע יונגע מאַנן דעם פפערדע מיט דעם שפאָרן צו נאהע געקאָממען זיין, דאסזעלבע גריפף נאך פאָרנע אויס אונד יאגטע מיט דעם רייטער דער נאך ניכט אים זאטטעל זאסס, דאפאָן. וויים ווארדע פאָם פפערדע הערבגעשליידערט אונד פיעל אין דער נעהע דער זאָגענאננטען „באָלערא־קאפעללע" זאָ אונגליקליך אָן איינען אם שטראססענראנדע בעפינדליכען עקשטיין, דאס ער רעגונגסלאָז ליעגען בליעב. זיין בעגלייטער באָשאָן דער איילינגסט נאכגעריטטען וואר, גלויבטע אים אויגענבליקע, דאס זיין פריינד זיך באלד ערהאָלען ווערדע, דאָך אלס איינינע מינוטען פערשטריכען ווארען אונד וויים נאך איממער קיין לעבענסצייכען פאָן זיך גאב, ערפאססטע איהן פורכטבארע בעזאָרגניס, אונד נאכדעם אללע פערזוכע צור וויעדערבעלעבונג ערפאָלגלאָז ווארען ריטט ער אין געשטרעקטעם גאלאָפפ אין זאבער׳ס קוראנשטאלט צוריק, אום דען לייטענדען ארצט צו האָלען. דר׳ פאָדהאראטצקי אונד דר׳ ווינטער איילטען נאך דער אונגליקסשטעטטע, דאָך זיא קאָננטען נור מעהר דען טאָד וויים׳ס בעשטעטיגען. דער לייכנאם ווארדע אין דיא בייזעטצקאממער אין העלענענטהאל געבראכט אום זאָראגן נאך בודאפעסט, דער הייםאט דעם פעאונגליקטען, איבערפיהרט צו ווערדען. דער פאטער דעם פעראונגליקטען איזט ניכט מעהר אם לעבען, דעססען מוטטער וויילט געגענווערטיג אין אישל, וואָהין דערזעלבען דיא טרויעריגע נאכריכט טעלעגראפיש געמעלדעט ווארדע. דריי ברידער אונד דריי שוועסטערן דעם יונגען מאננעס דיא נאָך לעדיג זינד, לעבען אין בודאפעסט." דיא פירמא איזט געוויסס פיעלען אונזערער לעזער בעקאננט.

* (דיא וואדקערטער וואהל־קראוואללע.) דיא פאראונטערזוכונג איזט בעענדעט אונד האט דער קאלאָטשאער שטאאטס־אנוואלט בערייטס דען שטראפאנטראג געשטעללט. דערזעלבע לויטעט אויף אויפרוהר אונד ווירד דיעזע זאכע, דאהער פאָר דעם בודאפעסטער שטראפגעריכט צור פערהאנדלונג געלאנגען. דיא קראוואללע האטען אין דער געמיינדע וואדקערט דעם פעסטער קאמיטאטס אם 8. פ׳ מ׳ געלעגענטליך דער וואהלבעוועגונג אים דאָרטיגען בעצירקע צום אויסברוך. דיא וועהלער דעם אָפפאָזיציאָנעללען קאנדידאטען עדמונד נאַארי אונד דיא דעם אנטיסעמיטען געזא פּאָליפּ שטאנדען זיך פיינדליך געגענאיבער אונד האטטען וויעדערהאָלט שלעגערייען. אן דעם געננאנטען טאגע ווארדע נאַארי אונד זיין באנדעריום אונטער רופען: „הויט דיא הערדען!" מיט שטיינען בעוואָרפען, וואָבייא דער קאלאָטשאער שפארקאססעבעאמטער פראַנץ הארוואטה אונד דיא קיש־קאראָשער איינוואָהנער דולאי, מערזאל אונד קריסקאָ געפעהרליך, מעהרערע אנדערע אויך דער בעגלייטונג נאַארי׳ס מינדער ערהעבליך פערלעטצט ווארדען. נאכדעם דער אבגעאָרדנעטע־קאנדידאט אונד זיינע אנהענגער אויף דיעזע וויזע צור פלוכט אויס דעם אָרטע געצוואונגען ווארדע, קעהרטען דיא רעבעללען — דיא נאַארי וויים פערפאָלגט האטטען — נאך וואדקערט צוריק אונד ריכטעטען דאזעלבסט איינע גרייליכע פערוויסטונג אן. מיט דעם שלאכטרופע „הויט דיא יודען!" ווארף זיך דער הויפע אונטער אנפיהרונג דעם בויערן יאָזעף פאראנגאָ אויף דיא איזראעליטען יאקאָב שוואַרץ אונד יאָזעף ווינטערניטץ, דאנן אויף דען בירגער גאספאר אונד פרינגלטען דיאזעלבען. זאָדאנן שלוגען זיא דיא פענסטער דער סינאגאָגע איין, ערבראכען דען לאדען דעם דאוויד מיללער אונד רויבטען ציגאררען אוים דעמזעלבען. דער איינשרייטענדען שענדארמעריע זעטצטע דאס פאָלק וויעדערשטאנד ענטגעגען אונד בעפרייטע דיא פערהאפטעטען רעדעלספיהרער פראַנץ פרייא אונד עמעריך לאָהר געוואלטזאם אוים דעם געמיינדעהויזע. דיא צאהל דער אנגעקלאגטען בעטרעגט 40, דיא דער צייגען 200. אין אונטערזוכונג בעפינדען זיך אויססער דען צוויא לעטצטגענאננטען יאָזעף פאראנגאָ, מאטהיאס קאהלמאנן, מאטהיאס גיללינג, גאספאר איילער אונד אנדרעאס ווינדעקער.

* (אנטיסעמיטען אין אלגיער.) נאכדעם דיא אנטיסעמיטען זיך אומזאָנסט בעמיהט האבען, איהרע פערדערבליכע לעהרען בייא דען וואהרהאפט פרייזיננינגען פאָלקערן אייראָפּאס צו פערברייטען, וויא אין פראנקרייך, ענגלאנד, איטאליען אונד בעלגיען, זאָ זינד זיא צו דען אפריקאנערן געגאנגען, אונד האבען דען פאָן אונז בעריכטעטען שקאנדאלאָזען קאמפף אין אלגיער צו וועגע געבראכט. נייערדינגס בעריכטעט מאן פאָן דאָרט: איינע אין אלגיער פאָן 600 פערזאָנען בעזוכטע פאָלקספערזאממלונג בעשלאָסס דיא גרינדונג איינער „ליגוע פראנצאיזע" פיר דיא אבשאפפונג דעם דעקרעטעס קרעמיאָס וועלכעס דיא פּאָליטישע גלייכבערעכטיגונג דער יודען שטאטואירטע. איש־מאָצי קאנן שטאָלץ זיין, דיא — אפריקאנער זינד זיינע דינגונגסגענאָססען.

* (איין אטהעאיזט.) איין פינליבער אייפט יטט — זאָ מעלדעט מאן אויס בערלין — ערייגנעטע זיך געסטערן וועהרענד דער פערהאנדלונג איינער באנקעראָטטזאכע. אונטער דען צייגען בעפאנד זיך אויך איין קויפמאנן קעטער, דער עבען פערייידיגט ווערדען זאָללטע, אלס ער פאָרטראט אונד ערקלערטע: „איך מוס דען געריכטסהאָף פאָרהער אויפמערקזאם מאכען, דאס איך אטהעאיזט בין, ענטשיעדען ניכט אן גאָטט גלויבע אונד דעסהאלב אויך קיינען אייד אויף דען נאמען גאָטטעס אבצולעגען אים שטאנדע בין. איך מאכע שאָן יעצט דאראויף אויפמערקזאם, דאמיט ניכט שפעטער עטווא דער אייד אלס פיר מיך פערבינדליך אויסגעלעגט ווירד." דער פרעזידענט ערוויעדערטע: „ווענן זיא מיר ערקלערען, דאס זיא ניכט אן גאָטט גלויבען, זאָ האבע איך איהנען געגעניבער נור דאס געפיהל דעס בעדויערנס. אים איבריגען האבע איך איהנען צו בעמערקען, דאס זיא דען אייד אין דער פאָם געזעטצע פאָרגעשריעבענען פאָרם צו לייסטען האבען, זעלבסט ווענן זיא אן גאָטט ניכט גלויבען, אונד דאס זיא זיך איינעס מיינאיידעס (פאלשען שוואורעס) שולדיג מאכען, ווענן זיא נאך לייסטונג דעם איידעס עטוואס פאלשעס אויסזאגען. דער אטהעאיזט פינגטע זיך דיעזער צורעכטווייזונג צוואר אונד לייסטעטע דען אייד, דריקטע אבער זיין מיספערגניגען דורך קאָפפשיטטעלן אויס.

* (איבערשוועממונג.) אין דער געגענד פאָן טעמעשוואר האבען מעהרערע דאסט־ריססע דער בעגא שטאטטגעפונדען, וועלכע צוואר וויעדער פערשטאָפפט ווארדען זינד, אבער דענגאָך שטעהען נאָך געגען 3000 יאָך פעלד אונטער וואססער. גראף דעשאָפפי אונד באראָן אמבראָזי האבען זעהר גראָסען שאדען ערליטטען. אויך מעהרערע שטיינבריקען זינד וועגגעריססען וואָרדען.

* (גאטטענמאָרד.) דיענסטאג האט אין טראָפּפּוי דער פערגאָלדער רודאָלף לאָווי זיין ווייב ערשטאָכען. — דיא אורזאכע זאלל איפערזוכט געוועזען זיין. דער נאמע צייגט, דאס דער מאָרדער איין יודע איזט. וואָהין ווערדען וויר נאך קאָממען, ווענן וויר טעגליך פאָן מאָרד, זעלבסטמאָרד אונד אנדערען פערברעכען אונזערער גלויבענסגענאָססען האָרען?

* (בעלאגערונגסצושטאנד.) דיא פראנצאָזישע רעגיערונג ערקלערטע, דאסס ווענן זיך אין אלגיער דיא אנגריפפע געגען דיא יודען וויעדערהאָלען זאָללטען, זאָגלייך דער בעלאגערונגסצושטאנד פערהענגט ווירד. וואָ דיא שטאָדט אונטער דאס קריעגסגעריכט געשטעללט ווערדען.

דענן ניכט, דאס זיא יידיש רחל הייסט?"

דאנן לאכטע בלימעלע אונד גאב צור אנטוואָרט:

„איך הייסע זיא, זאָ וויא זיא אללע הייסען; דאס איזט יעטצט „דיא נייע מאָדע."

איממער מאָרט ערצעהלטע בלימעלע פאָן איהרער שוועגערין, זיא שפראך פאָן ניכטס אנדערעס, זיא דאכטע אויך אן ניכטס אנדערעס; איהר גאנצעס געדאנקען־ אונד געמיטהסלעבען בעוועגטע זיך שטעטיג אום דיעזען איינען פונקט הערום.

אן קיינעם טאגע אבער וואר איהרע פריידע זאָ גראָס, אונד ניעמאלס נאך האטטע זיא דיעזע מיט זאָלכעם יובעל אויסגעדריקט, אלס היינטע, דא מאן זיך אנשיקטע צור האָכצייט צו פאהרען, דענן דיא קאלעשען שטאנדען בערייטס פאָר דער טהירע.

דען גאנצען טאג פאָרהער האטטע בלימעלע איהרע הענדע פאָלל צו טהון געהאבט מיט דעם פאקען דער קאָפער, דיא מאן צור האָכצייט מיטנאהם. דענן זיא קאָננטע זיך אין איינעם פרעמדען אָרטע זעהען לאססען מיט איהרעם שמאָק אונד איהרעם פוטץ.

קרעסעל מאכטע אין איהרער קליידונג עטוואס אלטפּאָטריש ערשיינען, זיא טרוג נאך איין שווארצזיידענעס פּירזוך וואָמיט זיא פּאראדע מאכטע; דעססוועגען שטאנד אבער איהרע קליידונג אין אויפוואנד אונד רייכטום דער ניימאָדישען ניכט אים געריננסטען נאך.

בלימעלע האטטע דאפיר צו זאָרגען דאס ביים איינפאקען ניכטס פערגעססען ווערדע, אונד זיא פערוואלטעטע דיעזעס אמט מיט גראָסער געוויססענהאפטיגקייט.

דיא גאנצע נאכט הינדורך שלאָסס זיא קיין אויגע. צוערסט וואר זיא לאנגע אויפגעבליעבען, אונד דאנן נאכדעם זיא זיך געגען מיטטערנאכט ניעדערגעלעגט, קאָננטע זיא ערסט ניכט רעכט איינשלאפען; שאָן קלאנגען איהר דיא פראָהליכען טאנצווייזען אים אָהרע, בייא דענען זיא זיך מאָרגען אבענדס ביים פאָרשפיעל אים קרייזע דרעהען זאָללטע אונד דיא פריידע דראָהטע איהר דאס הערץ צו צערשפרענגען.

זיא קאָננטע דען מאָרגען, דעם זיא וואכענד ענטגעגענטרייטע, קוים ערווארטען.

דיא ערסטע אים הויזע וואר זיא אויס דעם בעטטע אונד ראשער אלס זאָנסט האטטע זיא זיך אנגעקליידעט אונד רייזעפערטיג געמאכט.

זיא וואָללטע גאר ניכט פריהשטיקען, זאָנדערן ליעף איממער הין אונד הער אונד דא זיא זיך שליסליך אויף דאס געהייס דער מוטטער אָרדענטליך צום פריהשטיק ניעדערזעטצען מוססטע, טהאט זיא זיך גראָססען צוואנג אן, איינע האלבע טאססע קאפפע צו טרינקען, דיא אנדערע העלפטע קאָננטע זיא אום קיינען פרייז מעהר הינונטער ברינגען.

יעדען אויגענבליק ליעף זיא צום פענסטער צו זעהען, אָב דיא בעשטעללטען געלעגענהייטען נאָך ניכט דא זייען, אונד אלס דיא דרייא קאלעשען, דיא געדונגען ווארען אום אללע פערוואנדטען צור האָכצייט צו פאהרען, ענדליך אנלאנגטען, דא האטטע זיא איך ווייטער קיינע רוהע מעהר אין דער שטובע, זאָנדערן ליעף הינויס צו אונטערזוכען, אָב אויך אללעס געהאָריג פּלאטץ פינדען ווערדע.

עס פאנד אויך אללעס געהאָריג פּלאטץ.

אין דעם ערסטען אונד צווייטען וואגען זעטצטען זיך דיא אונטערשיעדליכען פעטטערן אונד מוהמען דעם ברייטיגאמס צורעכט. אין דעם דריטטען וואגען דער ברייטיגאם זעלבסט מיט זיינער מוטטער אונד שוועסטער, אונד זאָ זעטצטען זיך דענן אללע דרייא פוהרוועקע, זאָ גוט זיא עבען אויפצוטרייבען ווארען, אין בעוועגונג.

דעם צוגע פאָראן אבער ריטט איין פאָררייטער מיט אויף איינעם מיט בונטען בענדערן בעהאנגענען פפערדע, אום דיא גוטע נאכריכט פאָן דער אנקונפט דער האָכצייטסלייטע אנצוזאגען. אָדער וויא מאן עס אין דער „נאססע" נענגט, דאס „בעקענבראָד" צו פערדינגען.

אלס דיא האָכצייטסלייטע פאָם הויזע וועגפוהרען, זאגטע מאן אין דער נאססע:

„ווער מיר גוטעס גאָננט, זאָלל זאָ איינע פּארטיע אויסנעהמען, וויא יוסף קרעסעלס אויסנימטט. איין שפּאס יוחנן פרייבירגערס מאכטער! קיינע דרייא יוחנן פרייבירגערס גיבט עס ניכט אין גאנץ „סאררעלאנד" (מעהרען)."

בייא דער אנקונפט דער האָכצייטסלייטע אים אָרטע דער ברויט וויענדעטע מאן דאָרט דיא זאכע וויעדער אום, נור דאָרט דריקטע מאן זיך אין דער „נאססע" אנדערס אויס; מאן זאגטע:

„ראָזעל פרייבירגער דארף זיך גליקליך שעטצען, זיא מאכט איינע אויסגעצייכנעטע פּארטיע. — יוסף איזט צוואר קיין האָכגעבילדעטער מענש, אבער ער איזט דער זאָהן פאָן קרעסעל אונד מאן וויים, וואס ער דא איינמאל פיר איינען רייכטהום צו ערווארטען האט.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט)

טער: נאך דען אם 7. אונד 8. יוני אין דעם מאקאר-יעווסקי שאראשטחילע שאפשטנ פארגענג אונארד-נונגען וואורדען 112 פערזאנען, דיא איינער טחיל נאהמען אן דען אויסשיטונגען אדער אן דער פירנערונג דער צערשטאָרטען וואהלונגען דער יודען אנגעקלאגט זינד. אדרעשרט — זייט דעם 8. יוני עדהעלט איך ברייעפע אהנע איינשר-שרייבען דעם לעבענדיגע דראהטונגען נעגען מיך אויסגעשפאנט, ווערדען אונד פאן מיר דיא פייליאפסונג דער אדרעסרטען געפאָרדערט ווירד. אין דען לעטצטען מאנען זינד מיר נעכט מעהר אלבטרייפט, וואהרנד אבער שרייבליכע אונד מונדליכע בוטשען אום בעפרייאונג דער עריאהנ-טען אנשטאנדען, אין דיעזען שרייבען בען פונדען זיך איסטרייקע וויא: „עס גיבט דאך נעכט אן, רעכטגלייכע דער יודען וועגען צו בע-שטראפען דיא אנדערע. דאס אנדערע אם 7. יוני קען איך אויסזוכר וואר, דאס פאקט האט זיך איינאל בעלוכטגט.“ דערארטיגע איסטרייק ציינען, דאס דאס פאקט זייגע פאלבטשען דיראהטען נעכט שר-שטעהט אונד דעפאהלט בטשטע אך אייער עקס-צעלקעניג צור פערטיידונג זעלבטט דעם נעדאנ-קקנס אן דער מאָגלנכקייט דער ערגיינונג דער-ארטיגער אנגרידנונגען, וויא דיא אם מאקאר-יעווסקין שאראשטחילע שאפשטנ פערזאנ האבען. אינטער-צעיכלע אן דיא דעפטען ערגאנגען בעגעגנט. דאס יי-דער מענטש, גלייכפיעל וועלכער רעליגיאן ער איך אנגעהאריג, דער אין רוסלאנד לעבט, זך אינטער דעם שוטץ דער קאיזערליכען נעזעטצע בעגעגנט. דאס דאהער אין אטטעטאט איך דעפטען לעבען אדער בעזטטין אין פערבעכען נעגען דען ווילליגן דעם הערשערס זייא. אללע אין נישי-נאוגאראד לעבענדען זאיאהל געפיפטען אלס אנגעשיפטען יודען, זינד עבענזא פריי אנשטאנדטאנען וויא ווייד אללע. דעפטאהלב מטסט דיא עדמאָרדונג דער יודען עבענזא שריינע בעטשטאפט ווערדען. אלס וועגען זיא אן בריפטען פערארבט ווערדען ווערדע. צוגלייך מטסטען דיא הערדען פאליציבאמטען ערקלערען,

דאס דיא טחיילנעהמער אן דען אונארדנונגען אם 7. יוני שטרעבטן בעטטראפט ווערדען. פאן דען אן-דערעסט בעפעהליכען פערזאנען ווערדען אונטע-ראבטט אללערגיטטטען נור דיא ערגיינגען פיינדעלאס-סען, וועלכע פאם נעריכט פייינדעטאבען ווערדען. יעדער נייע פערזוך צור פערארטטאלטונג פאן אונ-ארדנונגען אונד אללע ארגיינגטבכטנגען האנדלונגען דער מענגע ווערדען אויף דיא שערפטטע וויזע אונ-טערדריקט ווערדען. דיא דאס נעזעמין דעם פאלקע נכט דאס רעכטבגבם. אך עזזוכע עזזו אך אייגע, גע-וואלט צו אביבען. אך עזזוכע עזזו אך עקטעללעניג פערגער. דען דערדן בעגיינטבפאטטטטעדערן אונד דערען נעהלטאלטען אויפטטאנדען, נאכמאלס דעם פאלקע צו אערמלעדען. דאס דאס נעריכט. דיא יודען דעטטען אין בריטטעמטבדבגן נעטטאהדען, נכטטט אנדערעס אלס אין דומטטע אטטמטעדבגן אונד דאס אם אללע יידערע אטטמטעדבגן אין דער. ארטגער פערדאבט אויפטטיבגן זאלטלטע. אך בטטטע אונד אפדערע. דאטטט דער בעטטפפעגדע זך אן טך ווערדע; נאטטרליך ווערדע אך אן דיא איינגע פאללע ערדע מלאטע אויף דאס גנעיטטטע אינטטער-זוכבן לאבטטטן. צוגלייך בטטטע אך עזזו עקטצעל-לעגען אינגעדראהבט דריטטער מאנע דיא דטטע דער אן נישי-נאוגאראד אנזטטטבגבן יודען צו צעזידדר. דען אונד פאללט עס דזך דערזיטטטטעללבגן זאלטלטע. דאס אייגנע צערזבלבגבן נכטט דאס אייגנטטליכע בעדעבטטונג דאצו בעזטטבגבן. מיר זאפאטט אייגע ליטטטע מטט דערען נאטטן צוצטטטטללבגן. דאטטט אך עגטטטבדבגבע מאטטבדבגבגלן צו דערען אום. ווייזנג טרעפפע. אונטערטטרעבבגן אויטט דאס שיק פאם נוטערבגבן פאן נישי-נאוגאראד. נעגע-ראל. מאראנ. באראנאי. מטטנגעטבגבט פאם קאנ. צטטטטע נ. באראנאי וויטט.

* (דיא לאנע אין עגיפטען.)

קטיידע וועגעגנט דער פאר קוריעס בין וואהרהאל פאר נעדרענגען אונד לאנד אונד לייטט אין אבער-עגיפטען בין אן דיא מוהאנעדאנע נרטגנגע אום נכטטטער נעהט קמגנגן נעדערנט. האם פאלגענדע מטטטהטילונג נעמאכט: דיא לאנע עגיפטטען אום ווייט ערטטטער אלס מאן אן מגגלאנד דעמטט פיר דען אינגנבליק דערטטטט וואהרט אינע קוריעע ער-האלטנג. דיא אבער נור דעם אטטטאנדע צו דאנ-קען אום. דאס נעגענוערטטנד דאס דאהמאגן פעטט נעפיעדט ווירד. וועהרענד וועלכער צייט דער מאהדי אן דיגנגם אונגערגעטטען שטיללהעלט, אבער בגגנגן קוריעע נור דער טטטטנט וועהרע לאנדטבבגבן אונד דיא אנגלנדער ווערדען מטטטט צו קעטטטען האבבגן. אום דך נור אם לאנדע צו בע-

דטטטטבגן. דאס אוטט דיא מיגנגנ. דיא אך מיר נאך אייגער זאך-נטטלטטנג אונטטטבגנג נעבילדעט האבבגן. מאן האם קיגנג אפגעגן דער שטיר-קקע, מטט וועבבגבר ווער אנגלנדער אן ניטטטבגן נע-האטטטט ווערדען. דיעזער האטטט ווידער אונז דער הערטטטט אללערדטנגן. ווער ווערדען נעהאטטט צוגעבטטט ווייל ווער בריטטטבגן זינד. דאנן ווייל ווער פערטטט זינד. אונד בריטטטבגנ עגדרעך ווייל ווער שאן צוטטט יאהרדע אם לאנדע דינד אהנע יטאטנדען נטטטט בגן. ווייזגנ אן אינמאל אונז זגלבבגר. עס האטטט אונז יגדערמאנן. פאן נוטאר פאטטא אנגנ-פאנגנן בין טרעפ אבטוערטט. נכטט אינע מאטטבגע פאנגנגן אן קראיא אדער אלעקבאנדרגנ. אין ווערבבגר נכטט דיא גלוטבגנגן ערטטאהנט ווערדען. דך פאר-ציבבגטטטבגן אן דען אנגגלנדבגבן אבבגר צו נעה-מגן. אללא-בגבר-אלל אם לאנדע. אים דעלטאא זאנ-וואהל וויא אין אבערבגגטטבגן. אוטט דיא אלטטנג דער בעפאלקערגנג אינע צוטטטבגדבגר. דא וואר-מגן אויף דאס אטטריקגן דעם אטאדר. פאן דעם לאנ-גולבגן. דאס ער פיעל שטטיקער דיא אלס נאנע עגגלאנד.

* (אין פערארנגליקטער גראמטטטבגדלער) מאן בטטטבגבן אום באדגן בגא וויטגן: אין שרעקבבגר אבגגלקבגאלל דער דך הטטטט ע׳אינגעטט אגר דעם אין מגנ-מגן. שגגלבגגבן צום אבגדר פיעל. בגדרעט דער דאס מאגנבגגשטרך. הערר מטהאראר וטטט. 99 אדדע אלט. פאן נראבער. קרקבגבער שאאטר. שקף דער פרטאא גערגאן שטטגער אגר לאבבגבן אן וטטגן. שטרצטע ווערדענד אגגגבן שאגגרגרטט. מגם פאם בבגגרע אונד בגגבגבן אוף דעם אטטטבגבן אגגבגבן שטטגגרגרטט. דיעזגבגבגר אגגבגבן אגגבגבגב